

32/17714 /1945. szám.

Vincze Gábor történész gyűjtése

NEM IGAZOLTÁK!**Jegyzőkönyv**

Név (előző v. leánykori név is): Szabó Jenő Dénes

Anyja neve: Sebestyén Regina Állampolgársága: magyar

Születési hely: Zetelaka Szül. év, hó, nap: 1892.I.1.

Családi állapota: nős Foglalkozása: nyug.cső.alezredes

Elhagyott hazai lakóhelye: Gyöngyös Deák Ferenc utca 21.

Visszatérni szándékozik: " " "

Milyen okból hagyta el az ország területét? 1911-ben léptem a csendőrség szolgálatában. A világháború alatt tábori csendőrként működtem a különböző harctereken. 1918-ban olasz fogságba kerültem, 1919. novemberében jöttem haza. 1919. novemberében az igazoltatásokon jogtalan toborzás címén másfél évig szolgálatonkívül helyeztek. 1921. májusában felmentettek és szárnyparancsnoki kinevezést kaptam Gyöngyösrre 1924 áprilisig, onnan Budapestre kerültem a tanulmányi bizottság-
 Mikortól meddig, hol tartózkodott külföldön és ott mivel foglalkozott? Munkáztatóként tag lett a Magyar Nemzeti Szakszervezeti Rendszerrel, 1931-ig. 1931. novemberben Nagykanizsára helyeztek szárnyparancsnoki beosztásban 1935-ig. Onnan Paksra kerültem ugyancsak szárnyparancsnoki minőségben, ahol 1 évig teljesítettem szolgálatot majd 1936. novemberben Székesfehérvárra szárnyparancsnokká léptettek elő őrnagygyi rangban 1939. májusig. Onnan Miskolcra kerültem mint kerületi segéd tiszt alezredesi rangban 1941. decemberéig. Ekkor kineveztek osztályparancsnoknak egészen 1942. május hónapig mikoris agyvérzéssel megbetegedtem és nyugállományba helyeztek. 1945. januárjában mentem Kőszegről Németországba, mert két fiamat akik a kőszegi fiunevelő intézetben voltak kivitték akiknek a felkutatására indultam. 1945. november 11-én jöttem haza Magyarországra.

Katonasági, illetve csendőrségi viszonyai? (Mettől meddig teljesített szolgálatot, milyen alakulatnál, hivatásos vagy tartalékos, utolsó rendfokozata?)

Teljesített-e fegyveres szolgálatot a nyilaskeresztes pártban, a német hadseregben, SS., SA.-alakulatnál, Gestapo-nál?

Nevezze meg a hazatérők között azokat, akik tudomása szerint tagjai voltak a nyilaskeresztes pártnak vagy fasiszta, németbarát magatartást tanusítottak, résztvettek kegyetlenkedésekben, kivégzésekben stb.! (Név, hol található, magatartásának részletes leírása.)

250

Nevezze meg az itthonmaradottak közül azokat, akik magatartását igazolhatják! (Név, pontos cím.)

Büntetőjogi felelősségem tudatában kijelentem, hogy a fentiek a valóságnak megfelelnek.

Komárom, 1945. november hó 27. n.

Olvashatatlan aláírás
r. nyomozó.

Szabó Jenő Dénes s.k.
hazatérő.

A másolat hiteléül:
Komárom, 1945. november 30.

Polvári István

A nyomozó javaslata:

P. H.

Sz. 445 - 1946 II

458

Volt csendőrségi szolgálati beosztásaim és helyei.

A volt csendőrséghez 1912. évben mint hadapród kerültem.

Csendőrtiszti tanfolyam elvégzése után a következő helyeken és beosztásokban szolgáltam:

1913-14. mint zászlós, szakaszpáncsnok helyettes Nagybecskerekén.

1914-24. mint hadnagy, főhadnagy és százados szakaszpáncsnok Gyöngyösön.

Közben 1915-18. vezényelve voltam mint táborigazd a harctéren. 1918-ban olasz hadifogságba kerültem, ahonnan 1919 novemberében jöttem haza.

1924-31. mint százados bizottsági tag a csendőrség szabályzat szerkesztő bizottságában Budapesten.

1931-36. mint őrnagy szárnyparancsnok Nagykanizsán ill. Paksán

1936-39. mint alezredes osztályparancsnok Székesfehérváron.

1939-40. kerületi segéd tiszt Miskolcon.

1940-41. Osztályparancsnok Miskolcon.

1942-ben beteg lettem s azóta nyugdíjban Gyöngyösön tartózkodom.

Gyöngyös 1946... február 20 .....

Jur. h. S. S.

A volt csendőrségi személyek igazolására alakult
különleges Igazoló Bizottságnak,

Budapest.

Gyömrös, 1946. június hó 8.

Kérem mint volt csendőralászedes, a csatolt okmányok alapján igazolásomat és nyugdíjam további folyósítását. Kéréssem az alábbiakkal indokolom:

1942 év első felében betegsémem miatt szolgálatot alig teljesítettem. Ez év júniusában agyvérzés ért, mivel kórházba, s azután pedig nyugdíjba kerültem. Magatartásom 1./ alatt csatolt Nyilatkozattal igazolom.

Népellenes nem voltam, mit bizonyít az is, hogy mint gyűlölt volt csendőrtiszt eller, ellerem semmiféle bejelentés nincs, nem is lehet, mert egész szolgálati időm alatt, demokratikus gondolkozású tiszt voltam. Ezt a körülményt 2./ alatt mellékelet Nyilatkozat igazolja.

1942-óta csak a családomnak éltem. Mindkét fiam a nagykárolyi hiszti fiúnevelőintézetnek volt jelenleg növendéke. - 1944 év szeptemberében rádión az egész intézetet Nagykárolyból Kőszegre helyezték át, így mind a két fiam Kőszegre került.

Innen küldte Zsolt fiam november elején az intézet körlevelét, melyben az állt, hogy: "a gyermekeket személyesen Kőszegen kérni átvenni, minthogy a mai utazási viszonyok következtében szállítást összeállítani nem áll módomban".

Enre két fiamért november 16-án elutaztam Kőszegre. Amikor kb. 10 nap múlva megérkeztem, a tanítás már nem folyt, az intézetben a Honvédelmi Minisztérium volt. Lakáshoz nagy nehezen jutottam. Egyik fiamat elvitték Kőszegről Sümegre, a másik beteg feküdt az intézet kórházában. A gyermekekkel már vissza nem indáhattam, mert vonat összeköttetés sem volt. Kőszegről és Sümegről az intézetet Németországba telepítették ki, így gyermekeimtől elszakadtam, s azt sem tudtam hogy a folytonos bombázások következtében élnek-e, vagy halnak.

Január 9-én nekem is el kellett hagynom a várost, mint minden idegennek. Elmentem én is Németországba két fiamat megkeresni. Meg is találtam szerencsésen mind a kettőt, az egyiket áprilisban, a másikat meg augusztus hóban. Most már együtt volt a család, jelle tkezhatten haza szállításra.

1945. novemberében indultunk haza. Komáromban engem letartóztattak, mint kollektív bűnöst, jól lehet 1942 óta nem teljesítékszolgálatot. 1946. február 8-ig voltam az egri várban, ahonnan orvosi bizonyítvány alapján helyeztek szabadlábra, rendőri felügyelés alá.

Politikával sohasem foglalkoztam. Súlyos betegségen nincsen az utóbbi időben nem is foglalkozhattam. Ha bűnös lennék, ám bűnhődjek meg érte, de mikor egyéb műnöm nincs, mint az, hogy jóval a nyilas rezsim előtt a csendőrségnél szolgáltam, ahol azonban politikai nyomozásokkal sohasem foglalkoztam, mert ilyen beosztásban egyáltalában nem voltam.

Most itt állok 1945 február óta, semminemű nyugdíjat nem kapok. Semmivel, semmiféle vagyonnal nem rendelkezem. A 3./- alatt csatolt orvosi bizonyítvány szerint, munka és keresetképtelen vagyok.

Kérem tehát még egyszer igazolásomat és nyugdíjam folyósítását, hogy két kisfiamat felnevelhessem és a demokratikus Magyarország szolgálatába állíthassam.

Mellékeltem:

- 1.) "Nyilatkozat" nyugdíjazás utáni nyugatartásomról.
- 2.) "Nyilatkozat" tiszti nyugatartásomról.
- 3.) Tiszti orvosi bizonyítvány.
- 4.) "Nyilatkozat" a névlistáimról.

J. J. J. J. J.

NYILATKOZAT.

1914-éven mint fiatal hadnagy kerültem Gyöngyösre. Dacára annak, hogy itt tiszti étkeзде volt, mégis magánháznál kosztoltam, ahol többek között Berko Sándor járásbíró, dr. Valkó Károly ügyvéd is étkezett. Mindkét egyén akkor is, mána is a demokratikus magyar életnek egyik oszlopos tagja volt, és mána is az. Ők vezettek be Gyöngyös város társadalmi életébe, amely Fuky Árpádon kezdődött és a zsidó napokban kulminált.

Demokratikus nézeteimből schasen csináltam titkot. Az orosz hadifogságban propagandát fejtettem ki, hogy haza menjünk Erdélybe. Amikor aztán mégis Magyarországra hamarabb szállítottak haza, itt jogosulatlan toborzás büntette miatt eljárást indítottak ellenem, és az ügyész kötéltálati náálta kért. 1919-1920-ban egyenruhám viselésétől megfosztottak, s huzamosabb ideig álltam eljárás alatt. Végezetül még főhadnagyi rendfokozatomról is lemondottam, s hogy tovább szolgálhattam, azt csakis demokratikus érzelmi barátainak köszönhetem.

1922-ben amikor Gyöngyösön egy pikniken konferáltam, Zdravec irredenta beszédeivel kapcsolatban és a tisztikar idősebb tagjainak harci érdemeire rámutatva kétségbe vontam, hogy a paraszt harcolni fog, amiért Bara Kornál ezredes egy tábornokkal együtt feljelentett.

Ezekután, hogy a csapattól elvonjanak, Budapestre vezényelték a tanulmányi és szabályszerkeztő bizottsághoz, ahol közel 10 esztendeig szolgáltam. Innen visszajártam Gyöngyösre régi barátaihoz. Innen is nősültem, egy olyan embernek vettem el a lányát, aki a Mátra szabadkőműves páholynak volt a tagja.

Kelt Gyöngyösön, 1946. június 8-án.

Szabó János Dénes

A Nyilatkozatban foglaltak valóságát ezennel igazoljuk.
Gyöngyös 1946 június hó 9.

Dr. WALKÓ KÁROLY

ügyvéd
GYÖNGYÖS

Berko Sándor
ny. bírósági aljelölt.

- 456

NYILATKOZAT.

Alulírott Szabó Jenő volt nyug. csendőralzeredes felelősségem teljes tudatában a következőket jelentem ki:

Utolsó szolgálati beosztásom és ténykedésem Miskolcon a csendőrkerületi parancsnokságon volt, ahol mint kerületi segéd-tiszt működtem 1939-1942 évig.

1942. május havában ~~magam~~ agyvérzéssel kórházba kerültem és 1943 február 1-én pedig nyugdíjaztattam.

Ennek közvetlen előzménye az volt, hogy az 1940-évből Nemerey Márton altábornagy a csendőrség felügyelőjének egyik a kerület részére leadott utasításával szemben írásbeli előterjesztést szereztettem, melyet parancsnokom Raskó Alfréd ezredes a miskolci kerület parancsnoka irt alá. Ezen előterjesztésem miatt Raskó Alfréd ezredest, altábornagy ur nyugdíjaztatta, engem pedig leminősített és kizárt az 1941 évben esédekessé vált előléptetésemtől. Majd ezt követőleg a felsőbb parancsnokságom részéről annyi és olyan természetű zaklatásnak és igazságtalanságnak voltam kitéve, hogy egészségem megrendült, sokszor betegeskedtem mindaddig, míg 1942 évben az agy vérzés be nem állott nálam.

Gyógyulásom és nyugdíjazásom után az 1943 évben a Magyar Belügyminisztérium felhívott szolgálatátételre, de a felhívásnak nem tettem eleget és sem akkor, sem később, semminemű állami szolgálatot nem vállaltam.

A nyilasrezsím alatt újból és több ízben felszólítottak szolgálatátételre, én azonban minden felhívást visszautasítottam.

Szállásira, mint államfőre esküt nem tettem, sőt amikor az általános mozgósítás elrendeltetett, mely szerint valamennyi tisztii állományu egyénnek 60 éves életkorig be kellett vonulnia, a behívási parancsnak eleget nem tettem.

Gyöngyös, 1946. szeptember 14-napján.

Szabó Jenő társ

Szabó Jenő Dénes volt csendőralzeredest évek óta ismerem. Az első világháború és forradalmak után én, aki mint a Murkas és Katona Tanács tagja a Horthy rezsim elleni üldözöttje és megbélyegzettje szerepeltem, az alezredes ur baráti körét képező kimondottan baloldali ~~szállás~~ társaságnak voltam a tagja, amely társaság naponta összejött, s a napi eseményeket liberális szemlélettel megbeszélte.

Társaság tagja volt többek között Dr. Blau Izsó ügyvéd, aki a gorlicei áttörés alkalmával nagyvezést vezetésért érdem szerzett, és származása miatt ennek előnyét egyáltalában nem élvezhette. - dr. Fuchs József ügyvédek később deportáltak, honnan nem tértek vissza.

En a nyilatkozatban foglaltakat az alezredes ur közlése alapján és hallomás után is megerősítem és javaslom az alezredes ur igazolását.

Gyöngyös, 1946. szept. 26.

Dr. Fuchs József
Dr. Fuchs Miklós
városi tisztiorvos,
a Szoc. Dem. Párt gyöngyösi szervezeteinek vezetőségi tagja.

Gyöngyös m.város és járás Nemzeti Bizottságától. 118

Sza. 415-1446 II Tárty: Szabó Jenő Dénes ny.csendőralezredes
politikai magatartása tbn.

Gyöngyös m.város és járás Nemzeti Bizottsága a beszerzett információk alapján hivatalosan igazolja, hogy Szabó Jenő Dénes ny.csendőralezredes, aki 1942.óta nyugdíjban van, gyöngyösi lakos, a felszabadulás ~~ai~~ előtti időkbén nem tanusított jobboldali magatartást. Tudomásunk szerint nem volt nyilas és nem volt semilyen más fasiszta egyesületnek sem a tagja. A rendőrségi információk szerint a felszabadulás óta nem tettek ellene semmiféle bűnvádi feljelentést. Ezek alapján a fentnevezett Nemzeti Bizottság politikailag nem emel ellene kifogást.

Ezen igazolást kérésére a Különleges igazoló Bizottság előtt leendő felhasználás végett adtuk ki.

Gyöngyös, 1947.febr.25.-

Sályi János
Sályi János
Nemz.Biz.előadója

Jenei Lajos
Jenei Lajos
Nemz.Biz.elnöke.-

ALLAMBIZOTTSÁG
TÖRTÉNETI LEVÉLTÁR

531

A volt csendőrségi személyek igazolására alakult különleges igazoló bizottságtól

Sza/415. szám.

194 5.

HATÁROZAT

Szabó Jenő Dénes volt cső.nyug.alezredest,
aki Zetelaka községben 1892. év január hó

1. napján született, az 1690/1945. M. E. számú rendelet értelmében, miután a rendeletben foglalt követelményeknek nem felelt meg,

„nem igazoltnak“

jelentjük ki.

Budapest, 194 8. évi december hó 29. n.

Réti Károly s. k.
az igazoló bizottság elnöke.

Bereznai Ferenc s. k.

Szirony János s. k.

Simon József s. k.

Illés János s. k.

az igazoló bizottság tagjai.